imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

א) לאתויי אעבדים ולמאן דתני עבדים בהדיא לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי ב) עבד שברח במח"ל לארץ: גהכל מעלין לירושלים לאתויי ג) מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי מאי לאתויי מנוה הרעה לנוה היפה: דהכל חייבין בסוכה כהנים לוים וישראלים פשיטא אי הני לא מחייבי מאן מיחייבי כהנים איצטריכא ליה סד"א הואיל וכתיב 1בסוכות תשבו ואמר מר תשבו ד) שבעת ימים כעין תדורו מה דירה איש ואשתו אף סוכה איש ואשתו והני כהנים הואיל ובני עבודה נינהו לא ליחייבו קא משמע לן נהי דפטירי בשעת עבודה בלא שעת עבודה חיובי מיחייבי מידי דהוה אהולכי דרכים דאמר מר הולכי דרכים ביום פטורין מן הסוכה ביום וחייבים בלילה: הכל חייבין בציצית כהנים לוים וישראלים פשיטא ה) כהנים איצטריך לי' סד"א הואיל וכתיב 2לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך מאן דלא אישתרי כלאים לגביה בלבישה הוא דמחייב במצות ציצית והני כהנים הואיל ואשתרי כלאים לגבייהו לא לחייבו קמ"ל נהי דאישתרי בעידן עבודה בלא עידן עבודה לא אישתרי: הכל חייבין בתפילין כהנים לוים וישראלים פשיטא כהנים איצטריך ליה סד"א הואיל וכתיב 3וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך כל דאיתיה במצוה דיד איתיה במצוה דראש והני כהנים הואיל וליתנהו במצוה דיד דכתיב 4ילבש על בשרו ו) שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין בשרו אימא במצוה דראש נמי לא ליחייבו קמ"ל דלא מעכבי אהדדי כדתנן תפלה של יד אינה מעכבת של ראש ושל ראש אינה מעכבת של יד ומאי שנא דיד דכתיב ילבש על בשרו ז) ראש נמי כתיב 5ושמת המצנפת על ראשו תנא שערו היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניח תפילין הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לוים וישראלים פשיטא כהנים איצטריכא ליה סד"א הואיל וכתיב 6יום תרועה יהיה לכם מאן דליתיה אלא בתקיעה דחד יומא חייב והני כהנים הואיל ואיתנהו בתקיעה כוליה שתא דכתיב 7ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם אימא לא ליחייבו מי דמי התם חצוצרות הכא שופר איצטריך ט) סלקא דעתך אמינא הואיל ותנן שוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות דאיתיה במצות יובל איתיה במצות ראש השנה דליתיה במצות יובל ליתיה במצות ר"ה ט) והני כהני הואיל וליתנהו במצות דיובל דתנן כהנים ולוים מוכרין לעולם וגואלין

לאתויי עבדים. שאם יש לו עבד כנעני מהול למכור ורוצה העבד שלא ימכרנו אלא כא"י כופין את רבו להעלותו: **מנוה היפה.** דמ"ל: **לנוה הרעה.** דא"י ואין אשתו יכולה לעכב עליו וכן מא"י לירושלים: [פשיטא]. עד השתא דריש הכל לאתויי מאי ומהשתא דריש הנך דתני כהנים לוים וישראלים וקא בעי פשיטא אי הנך לא ליחייבו מאן ליחייב: **ובני עבודה נינהו.** ואין יכולין לדור איש ואשתו בסוכה שאין נזקקין לנשותיהן דרמיא עלייהו עבודת הרגל אימא לא ניחייבו: **קמ"ל.** דאע"ג דלא אפשר להו כעין תדורו כי א) היכי דאפשר להו מיחייבי ובעידן עבודה פטירי שלא בעידן עבודה מיחייבי: **כיון דאישתרי להו כלאים.** בעידן עבודה דאבנט של כלאים היה דכתיב (שמות לט) ואת האבנט שש משזר ומדשש כיתנא תכלת עמרא במסכת יומא (דף עב): **שלא יהא דבר חוצץ בין בגדי כהונה לבשרו.** ותפילין על בשרו בעינן תחת בגדיו בקיבורת אצל הכתף כדאמר במנחות בהקומץ רבה (דף לז:) דתחת בגדיו בעינן דכתיב והיה לך לאות ולא לאחרים לאות: ציץ מונח על המצח ומצנפת על הראש ואינה מחזקת עד המצח אלא מקום התפילין נראה בגובה הראש מקום שמוחו של תינוק רופס: **יום תרועה.** משמע יום אחד בלבד: **ולברכות.** שהיו נמי אומרים ביום הכפורים של שנת היובל מלכיות זכרונות שופרות: **מוכרין לעולם.** אפי' בשנת היובל עצמה אם מכרו קרקע שלהם מכורה היא ואילו גבי ישראל תניא בגמ' בפ' בתרא (לקמן כט:) ובשנת היובל לא ימכור ואם מכר אינה מכורה והמעות חוזרין וגבי כהנים תנן מוכרין לעולם למכורה ויוצאה והמעות שלהן דהא ליכא למימר דלא הדרא ארעייהו ביובל דודאי הדרא דכתיב (ויקרא כה) ואשר יגאל מן הלוים ואמרינן בפ' בתרא (שם דף כט:) דממכרו יוצא בחנם: **וגואלין לעולם.** אם מכרו שדה גואלין אותה מיד וישראל אינו מותר לגאול פחות מב' שנים כדכתיב (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך:

נסי

לאתויי עבדים. שאם יש לו עבד כנעני מהול למכור ורוצה העבד שלא ימכרנו אלא כא"י וכתובות (דף קי:) פרש"י שיכול להעלותו [להעבד עברי בע"כ של עבד] ול"י פירש שהעבד יכול לכוף להעלותו או יפטרוהו: **לאתויי** עבד שברח מח"ל לארץ. ומריש לא שמעי' לי' למאן דתני עבדים ואפילו לפי' רש"י דבעבדים כנענים מיירי דרוצה למוכרו שאינו מוציאו מרשותו א"נ דהואיל וברח ניקנסיה לעבד ולא נפטר א"נ ס"ד דרישא כגון שהרב הולך תדיר בארץ ישראל בלאו הכי: **מנוה** היפה. דמ"ל לנוה הרעה דא"י ואין אשתו יכולה לעכב עליו וכן מא"י לירושלים. ל"ה. י) דאע"ג דתנא רישא הכל מעלין תנא סיפא אין הכל מוציאין הכי מפרש התם בכתובות (גם זה שם) וליכא למימר לאתויי עבדים דליכא חילוק בין שאר ארץ ישראל לירושלים גבי עבדים: **הכל** חייבין בסוכה. עד השתא דריש הכל לאתויי מאי מהשתא דריש הנך דתנא כהנים לוים וישראלים וקבעי פשיטא ואי הנך לא מיחייבי מאן ליחייב: **ובני** עבודה נינהו. ואין יכולין לדור איש ואשתו בסוכה שאין נזקקין לנשותיהן דרמיא עלייהו עבודת הרגל אימא לא מחייבו ל"ה. דמטעם הולכי דרכים ליכא למיפטרינהו אלא בשדות אבל לא בלשכת בית יא) המקדש ושאר מקומות בהמ"ק וה"ה דמצי למינקט נמי לוים השומרים בכ"א מקומות במקדש כדאיתא פ"ק דתמיד (דף כו.) הכי אשכחנא לקמן גבי הכל חייבין בתקיעת שופר דמצי למימר כהנים ולוים אילטריכא ליה דהא מייתי ליה נמי דלוים גואלין לעולם ומוכרין לעולם ולא נקט אלא כהנים: **קמשמע** לן. יב)[אע"ג] דלא אפשר להו כעין דירה כי היכי דאפשר להו מיחייבי ובעידן עבודה פטירי שלא בעידן עבודה מיחייבי: **כהנים** אישתרי להו כלאים בעידן עבודה. דאבנט של כלאים היה דכתיב ואת האבנט שש ומדשש כתנא תכלת כו': **הני** כהנים הואיל יג) (ובני עבודה כו' מאן דלא) אישתרו כלאים כו'. הקשה הרב ר"י מאורליינ"ש נשים לא לחייבו בכלאים הואיל וליתנהו בגדילים תעשה לך ויש לומר השוה הכתוב אשה לאיש והא דאמר פרק אלו עוברין (פסחים מג:) יד) הואיל ואינה בקום אכול מצה אינה בבל תאכל חמץ סמיך עלה אהא דילפי' ט"ו ט"ו מחג הסוכות דכתיב האזרח להוציא הנשים וא"ת ונימא כיון דליתנהו בלבישת שעטנז איתנהו בגדילים וי"ל דאדרבה הוקשה כל התורה לתפילין טו) וא"ת דהכי נמי לשם מנה טז) הוקשה ותירץ דליכא למימר הואיל ואיתרבו לאכילת חמץ איתרבו נמי לאכילת (מנחה): **שלא** יהא דבר חוצץ בין בגדי כהונה לבשרו. ותפלין על בשרו בעינן דכתיב (שמות יג) והיה לך לאות ולא לאחרים לאות: **ציץ** מונח על המצח ומצנפת על הראש ואינה מחזקת עד המצח אלא מקום התפלין נראין בגובה הראש מקום שמוחו של תינוק רופס ל"ה. וליכא למימר אמאי לא קאמר כדלעיל קמ"ל ונהי דפטירי בעידן עבודה דפשיטא ליה דמיחייבין לעולם בתפלין של ראש ולא בעי ליה למימר דס"ד דליפטרו מתפלין של יד שלא בעידן עבודה דפשיטא ליה דמחייבין: **של** יד אינה מעכבת של ראש. ואע"ג דאמר בעלמא מנחות (דף לו.) ולטוטפות בין עיניך כל זמן שבין עיניך יהיו שתים הייתו כשעה שמניח שניהם צריך להקדים של יד: **יום** תרועה יהיה לכם. משמע יום אחד בלבד: **ולברכות.** שהיו אומרים נמי ביום הכפורים של שנת היובל מלכיות זכרונות ושופרות: **מוכרין** לעולם. יז) ואפי' בשנת היובל עצמה אם מכרו קרקע שלהם מכורה היא יח) ויוצאה והמעות שלהן דהא ליכא למימר דלא הדרא ארעייהו ביובל דכתיב (ויקרא כה) ואשר יגאל מן הלוים ואמר בפ' בתרא (לקמן דף כט:) דממכרו יוצא חנם ל"ה. ולא נראה דהא מפרש שמואל טעמא לקמן בפרק בתרא (גם זה שם) משום דמכורה כבר יוצאה אינו מכורה אינו דין שלא תמכר והאי טעמא שייך גבי כהן כמו גבי ישראל ועוד יש להקשות אליבא דרב נמי דאמר מכרה יוצאת מאי איכא בין ישראל לכהנים יט) [לענין יובל] וכן (המקדיש) גואלה לעולם ויש קצת ליישב הגירסא דבבתי ערי חומה דישראל אינו גואלה אלא בתוך שנה תמימה ולוים וכהנים גואלים לעולם וס"ד שבתי ערי חומה שלהם נוהגין כבתי החצרים וליפקו ביובל ומוכרין דנקט אגב גואלין ורש"י פי' הכא וזה לשונו וגואלין לעולם אם מכרו כ) שדה גואלין אותו מיד וישראל אינו גואל בפחות משתי שנים דכתיב במספר שני תבואות ונראה השנה פרק ראוהו בית דין (דף כט.) כא) וזהו לשונו בשם (רבי יהודה בר יצחק) [רבינו יצחק] הלוי מוכרין לעולם וגואלין לעולם ושתיהם משניות הן במסכת ערכין ובין מקדישין ובין מוכרין תרוייהו משניות יתירות נינהו אלא איידי דתנא התם גבי ישראל אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלין אחר היובל פחות משנה תנא נמי גבי כהנים מקדישין וגואלין כב) לעולם והכי מוקי לה במסכת ערכין

ומהו

תורה אור השלם

1. בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת: ויקרא כג מב
2. לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: דברים כב יא
3. וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך: דברים ו ח
4. ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח: ויקרא ו ג
5. ושמת המצנפת על ראשו ונתת את נזר הקדש על המצנפת: שמות כט ו
6. ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: במדבר כט א
7. וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרת על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יי אלהיכם: במדבר י י

הגהות הב"ח

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

בשרו: שערו היה נראה בין ציץ למצנפת. אלמא הוי מקום פנוי [לבין] ממצנפת [illegible] כהנים הואיל וליתנהו במצוה דיובל כדתנן בפרק בתרא דמסכתין הכהנים והלוים מוכרין לעולם [illegible]

א) נראה דצ"ל והשתא בעי כל היכא דתני כהנים לוים וישראל לאתויי מאי כי היכי וכו' והכי נמי [illegible]

[illegible] דראש נמי: ט) סד"א הואיל ותנן [כו']. גליון להאי טעמא הוי מצי למימר נמי לוים איצטריך ליה אלא משום [illegible] למימר לוים לא נקטיה נמי הכא. הרא"ש ז"ל: ס) עיין בהשמטות בסוף המס': י) דאגב דתני רישא ותיבות דאע"ג [illegible] ושאר. תיבת המקדש ל"ש: יב) קמ"ל אע"ג דלא: יג) הואיל ואשתרו כלאים והשאר נמחק: יד) עוברין והני נשי [illegible] מצה איכא בבל תאכל חמץ נמי ליתנהו סמיך עלה: טו) לתפילין. גליון והיקש עדיף מסמוכין אבל בפרק אלו [illegible] דכתיב בחד קרא תיבות וא"ת ל"ש: טז) לשם מצה ס"א א) מצריך היקשא יתירא למימר כו': יז) לעולם פ"ה [illegible] ואילו גבי ישראל תניא בפ"ב ובשנת היובל לא ימכור כו' וגבי כהנים תנן מוכרין דמכורה ויוצאה והמעות שלהן דהא ליכא למימר וכו' ולא נראה תיבת ויוצאת נמחק מתיבת והמעות עד תיבת ולא (נראה) ל"ש וכתוב אחר תיבת ישראל [illegible] ל"ש: כ) מכרו. גליון וקשה דדין זה אינו תלוי ביובל כלל: כא) ב"ד פי' וזה לשונו ה"ג כהנים ולוים מקדישין וגואלין לעולם זו היא גירסת רבי יצחק הלוי ושאר רבותי גורסין מוכרין ותיבות בשם ר' יהודה בר יצחק הלוי [illegible]
מקדישין וגואלין בהדי הדדי תנא נמי גבי גואלין דמכירה מוכרין לעולם:

א) צ"ל פ"א דה"ג לשם מנה מצריך היקשא יתירה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com